

Sygn. akt **XXIII Ga 878/13**

POSTANOWIENIE

Dnia 17 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: **SSO Tomasz Pałdyna**

Sędziowie: SO Alicja Dziekańska

SR (del.) Emil Szczepanik (spr.)

Protokolant: Kamil Kosior

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

z udziałem (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w W.

o ustanowienie kuratora

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego (...) w Warszawie

z dnia 12 kwietnia 2013 r., sygn. akt Wa XIII Ns Rej KRS (...)

postanawia:

oddalić apelację.

Sygn. akt XXIII Ga 878/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawca, (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wystąpiła z wnioskiem o ustanowienie kuratora, w trybie art. 42 § 1 k.c. z zw. z art. 603 k.p.c. dla spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z W..

W uzasadnieniu, wnioskodawca wskazał, że współnikami (...) sp. z o.o. sp. k. są:

- (...) sp. z o.o. jako komplementariusz;
- M. O. jako komandytariusz.

Wobec ogłoszenia upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z możliwością zawarcia układu, a następnie obejmującą likwidację majątku dłużnika, postanowieniem z dnia 23 lutego 2012 roku wspomniana spółka została wykreślona z rejestru., przedsiębiorców. Na skutek powyższego ustał byt prawny wyżej wymienionej spółki, będącej komplementariuszem (...) spółki z o.o. spółki komandytowej.

Wnioskodawca podkreślił, że prowadzi przeciwko uczestnikowi postępowanie procesowe o zapłatę przed Sądem Rejonowym dla (...), sygn. akt VII GC 299/08, które to postępowanie zostało zawieszona.

Wnioskodawca zaznaczył, że aktualnie (...) spółka z o.o. sp.k. nie posiada komplementariusza uprawnionego do jej reprezentowania, co z kolei -uniemożliwia dalsze prowadzenie postępowania z powództwa wnioskodawcy.

Postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2013 roku, Sąd Rejonowy (...) oddalił wniosek (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Sąd ten ustalił następujący stan faktyczny.

Jedynym komplementariuszem uprawnionym do reprezentacji (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w W., ujawnionym w rejestrze przedsiębiorców była (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, która została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego w oparciu o postanowienie Sądu Rejonowego (...)wydane w sprawie, sygn. akt Wa. XIII Ns-Rej. KRS (...). Postanowienie to uprawomocniło się w dniu 8 marca 2012 roku.

Sąd Rejonowy, dokonując oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego, stwierdził, że art. 42 k.c. odnosi się do osób pranych, do których nie można zaliczyć spółki komandytowej. W dalszej części uzasadnienia, Sąd I instancji zwrócił uwagę, że choć w myśl art. 33¹ § 1 k.c. przepisy o osobach prawnych stosuje się odpowiednio do jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, a więc m.in. do spółek komandytowych, jednakże odpowiednie zastosowanie przepisów dotyczących ustanowienia kuratora na podstawie art. 42 k.c,

może znaleźć zastosowanie jedynie w przypadku tych jednostek organizacyjnych, które mogą posiadać organy uprawnione do działania (np. spółka partnerska, której umowa przewiduje, że prowadzenie spraw i reprezentowanie spółki powierza się zarządowi - art. 97 § 1 k.s.h.).

Spółka komandytowa nie posiada organu. Zgodnie z przepisem art. 117 k.s.h. spółkę komandytową reprezentują komplementariusze, których z mocy umowy spółki albo prawomocnego orzeczenia sądu nie pozbawiono reprezentowania spółki. W razie rozwiązania spółki reprezentują ją likwidatorzy (art. 103 w zw. z art. 70 k.s.h.

Podsumowując, Sąd Rejonowy stwierdził że kuratora na podstawie art. 42 k.c. można ustanowić tylko dla osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, a która nie może prowadzić swoich spraw z braku powołanych do tego organów, co nie zachodzi w niniejszej sprawie. Kurator ustanowiony w takiej sprawie nie mógłby bowiem postarać się o powołanie organu spółki komandytowej.

Na powyższe postanowienie apelację wniósł wnioskodawca, zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest art. 42 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 33¹ § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że ustanowienie kuratora na podstawie przepisu art. 42 k.c. możliwe jest jedynie w przypadku jednostek organizacyjnych, które mogą posiadać organy uprawnione do działania.

Skarżący wystąpił o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości i uwzględnienie wniosku o ustanowienie kuratora dla uczestnika ewentualnie o uchylenie postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że Sąd Rejonowy dokonał błędnej wykładni art. 42 § 1 k.c. w zw. z art. 33¹ § 1 k.c., przyjmując że warunkiem koniecznym dla ustanowienia kuratora na tej podstawie jest posiadanie przez jednostkę organizacyjną organów uprawnionych do działania. Zaznaczył przy tym, że podstawową przesłanką ustanowienia takiego kuratora jest niemożność prowadzenia spraw i potrzeba podjęcia przez stronę przeciwko drugiej stronie, dotkniętej powyższym brakiem, czynności procesowej niecierpiącej zwłoki, a nie sam brak organu osoby prawnej.

Wykładnia art. 42 k.c. dokonana przez Sąd I instancji, zdaniem skarżącego, prowadzi do nierównego traktowania osobowych spółek handlowych, jeśli chodzi o możliwość brania udziału w toczących się postępowaniach. W efekcie, spółka partnerska posiadająca zarząd mogłaby domagać się ustanowienia kuratora celem prowadzenia swoich spraw w odróżnieniu do spółki partnerskiej, której umowa nie przewiduje powołania zarządu.

Apelujący zwrócił także uwagę na stanowisko doktryny, wyrażone w Komentarzu do art. 42 K.c. pod redakcją A. K., gdzie przewiduje się zastosowanie tej normy także do spółek osobowych.

W ocenie skarżącego, za słuszością wyżej przedstawionego poglądu, przemawia treść rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 listopada 2011 roku w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach, w którego § 28 przewiduje się, że w dziale 5 rejestru przedsiębiorców dla spółki jawnej, spółki komandytowej i spółki partnerskiej wpisuje się w rubryce pierwszej dane kuratora.

W dalszej części, skarżący odwołał się do wykładni systemowej, podnosząc że tak spółka komandytowa jak i partnerska w swej konstrukcji odwołują się do spółki jawnej przez art. 103 i 89 k.s.h., a to wskazuje na intencję ustawodawcy zrównania sytuacji prawnej wyżej wymienionych podmiotów w sytuacjach wyraźnie nieuregulowanych w odniesieniu do każdego z rodzajów spółek. To spostrzeżenie dotyczy w szczególności, jak dodał apelujący, postanowień o ustanowieniu kuratora, przez wprowadzenie do k.c. art. 33¹ k.c.

Dodatkowo, wnioskodawca zwrócił uwagę, że w postępowaniu upadłościowym (...) spółka z o.o. spółka komandytowa ustanowiony został kurator w osobie M. O. do reprezentowania tej spółki w postępowaniu upadłościowym, do którego to postępowania stosuje się przepisy o postępowaniu cywilnym, co wskazywałoby na możliwość objęcia spółek komandytowych dyspozycją art. 42 k.c.

Na zakończenie, apelujący zaznaczył, że złożył wniosek o ustanowienie kuratora w postępowaniu innym niż zostało to wskazane w odpowiedzi kuratora z dnia 25 marca 2013 roku (sprzed wydania postanowienia Sądu Rejonowego), a także że ustanowienie kuratora w postępowaniu upadłościowym nie wpływa na możliwość dochodzenia roszczeń.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje.

1

Apelacja okazała się bezzasadna.

Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną zaprezentowaną przez Sąd I instancji. Zagadnieniem kluczowym w przedmiotowej sprawie było ustalenie czy Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował art. 42 k.c. w zw. z art. 33¹ p 1 k.c. Nie ulega wątpliwości, że art. 42 k.c. mógł mieć w przedmiotowej sprawie zastosowanie tylko w sposób odpowiedni, przez odniesienie do art. 33¹ § 1 k.c, skoro spółka komandytowa, dla której miał być powołany kurator nie jest osobą prawną, tylko jednostką organizacyjną, której ustawa przyznaje zdolność prawną.

Należy podkreślić, że odpowiednie stosowanie nie oznacza, że każda norma przewidziana dla osób prawnych ma zastosowanie wobec tzw. spółek osobowych. Mając na uwadze, że możliwe jest istnienie organów w spółce partnerskiej, a w spółce jawnej i komandytowej nie, w pełni uprawniony jest pogląd że w stosunku do spółek osobowych, w których nie jest możliwe lub nie został powołany organ tego podmiotu, nie jest także możliwe zastosowanie art. 42 k.c.

Odmienne poglądy wyrażony w jednym z komentarzy i cytowany przez wnioskodawcę nie może być zaakceptowany, pamiętając o możliwości istnienia organów w niektórych spółkach osobowych. Argumenty systemowe nie mogą bowiem przeważać nad wykładnią językową dającą jednoznaczny rezultat. Odwołanie do rozporządzenia o szczegółowej treści wpisów w KRS nie daje także podstawy do przyjęcia stanowiska apelującego, chociażby dlatego, że

podstawą ustanowienia kuratora nie jest jedynie art. 42 k.c., ale także przepisy zawarte w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym i Prawie upadłościowym i naprawczym.

Nie można pominąć również okoliczności, że w sprawie nie było negowane powołanie na rzecz uczestnika kuratora w postępowaniu upadłościowym prowadzonym z możliwością zawarcia układu. Oznacza to, że, choć nie wskazali tej okoliczności uczestnicy postępowania, w umowie spółki istnieje mechanizm umożliwiający jej dalsze istnienie w przypadku utraty bytu prawnego przez komplementariusza (por. § 14 umowy spółki, tak też w rozstrzygnięciu Sądu Okręgowego w

cytowanej przez kuratora spółki sprawie o sygn. akt XXIII Ga 91/13, sygn. Sądu Rejonowego - Wa XIII Ns Rej KRS (...)). Brak owego mechanizmu oznaczałby, że nie można byłoby prowadzić postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu, gdyż ten sposób procedowania zakłada dalsze istnienie podmiotu, po zakończeniu postępowania upadłościowego (wniosek z art. 58 w zw. z art. 85 i art. 103 k.s.h.). W konsekwencji, należy stwierdzić, że istnieje możliwość przeprowadzenia postępowania przymuszającego będącego w kompetencji Sądu rejestrowego w odniesieniu do niewskazania przez komandytariusza nowego wspólnika - komplementariusza (art. 24 i n. ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym). Dodać trzeba, że powołanie kuratora w postępowaniu upadłościowym jest niezależne od powołania kuratora w trybie art. 42 k.c., i ma swoją odrębną normatywną podstawę w art. 187 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego. Fakt powołania kuratora przez Sąd upadłościowym dla realizacji celów tego postępowania nie może więc wpływać na ocenę, czy jest możliwe powołanie kuratora w trybie art. 42 k.c.

Reasumując, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że rozstrzygnięcie Sądu rejonowego jest prawidłowe, a argumenty natury celowościowej i systemowej nie uzasadniają zastosowanie wykładni rozszerzającej art. 42 k.c. Tym samym, na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. należało apelacją wnioskodawcy oddalić.